

D Ô V O D O V Á S P R Á V A

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 346/2013 Z. z. o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických zariadeniach a elektronických zariadeniach a ktorým sa mení zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 314/2016 Z. z. (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky na rokovanie vlády Slovenskej republiky na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 111 zo 14. marca 2018.

Cieľom predloženého návrhu zákona je zabezpečiť úplnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2102 z 15. novembra 2017, ktorou sa mení smernica 2011/65/EÚ o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (ďalej len „smernica“). Smernica napomáha predchádzaniu vzniku odpadu, čo zahŕňa opatrenia na zníženie obsahu škodlivých látok v materiáloch a výrobkoch. Znižovanie množstva nebezpečných látok v odpade z elektrických a elektronických zariadení je v konečnom dôsledku prínosné pre nakladanie s týmto odpadom. Podporuje opätovné použitie výrobkov a recykláciu použitých materiálov, a tým aj obehové hospodárstvo.

Smernica sa zameriava na problémy týkajúce sa rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (prepracované znenie) v platnom znení (ďalej len „smernica 2011/65/EÚ“), ktoré nie je možné vyriešiť nahradením látky alebo výnimkami a usmerneniami, napríklad v prípade konkrétnych skupín výrobkov s pretrvávajúcimi problémami s dosiahnutím súladu so smernicou 2011/65/EÚ alebo v prípadoch, keď ustanovenia o rozsahu pôsobnosti vedú k deformáciám trhu (návrhom zákona sa upúšťa od náhleho zastavenia operácii na sekundárnom trhu).

Ďalej sa vytvára výnimka (zo všeobecného obmedzenia používania látky) pre káble a náhradné diely určené na opravu, opätovné použitie, modernizáciu funkcií alebo zvýšenie kapacity skupín elektrozariadení, na ktoré sa postupne začína vzťahovať rozsah pôsobnosti smernice. Mení sa vymedzenie necestných pojazdných strojov sprístupnených výlučne na profesionálne používanie tak, aby zahŕňalo aj stroje s trakčným pohonom a taktiež sa pridávajú do zoznamu vyňatých zariadení píšťalové orgány z dôvodu neexistujúcich alternatív, ktoré by mohli nahradiť používanú látku.

Predkladaný návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, nemá sociálny vplyv, vplyvy na informatizáciu spoločnosti a ani na služby verejnej správy pre občana. Predkladaný návrh zákona má v pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie a životné prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Novelizačným bodom 1 sa v súlade so smernicou dopĺňajú do zoznamu elektrozariadení, na ktoré sa nevzťahuje pôsobnosť tohto zákona, píšťalové organy. Píšťalové organy sa konštruujú s využitím osobitnej zliatiny obsahujúcej olovo, za ktorú doteraz nebola nájdená žiadna alternatíva. Väčšina píšťalových organov zostáva na jednom mieste dlhé obdobie a miera ich výmeny je zanedbateľná. Z tohto dôvodu sa navrhuje ich vyňatie z rozsahu pôsobnosti zákona, keďže ich začlenenie do pôsobnosti zákona by malo zanedbateľný prínos z hľadiska náhrady olova.

K bodu 2

Novelizačným bodom 2 sa v súlade so smernicou rozširuje definícia necestných pojazdných strojov o stroje poháňané trakčným pohonom pripojeným k zdroju energie káblom a ktoré sú inak totožné so strojmi, pre ktoré slúži ako zdroj energie batéria alebo motor. Doplnením definície sa zároveň rozšíri zoznam elektrozariadení, na ktoré sa nevzťahuje tento zákon,

K bodu 3 a 4

Návrhom zákona sa precizuje § 7 písm. f) a § 8 písm. c) zákona. V týchto ustanoveniach sú uvedené povinnosti pre distribútora a dovozcu informovať orgán dohľadu nad trhom a orgány dohľadu členských štátov Európskej únie, v ktorých bolo elektrozariadenie sprístupnené na trh. Nakoľko je smernica „Text s významom pre EHP“ (rovnako aj nariadenie (ES) č. 765/2008, na ktoré zákon odkazuje), boli ustanovenia precizované tak, aby bolo zrejmé, že distribútor a dovozca má informovať aj orgány dohľadu štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

K bodu 5

Ide o legislatívno-technickú úpravu textu súvisiacu s novelizačným bodom 6 (vypustenie odseku 1 v § 18 zákona).

K bodu 6

V nadväznosti na nové ustanovenie § 18b sa v súlade so smernicou vypúšťa z § 18 odsek 1. Ustanovenie § 18 ods. 1 (ako aj smernica 2011/65) umožňuje, aby elektrozariadenia, ktoré nespĺňajú technické požiadavky zákona a na ktoré sa nevzťahuje osobitný predpis, boli dostupné na trhu do 22. júla 2019. Po uvedenom dátume by však podľa platného znenia zákona bolo zakázané prvé uvedenie takýchto elektrozariadení na trh, ako aj operácie s nimi na sekundárnom trhu. (tzv. náhle zastavenie). Takýto zákaz operácií na sekundárnom trhu nie je v súlade so všeobecnými zásadami opatrení Európskej únie v oblasti aproximácie právnych predpisov týkajúcich sa výrobkov a z tohto dôvodu sa navrhuje vypustiť.

K bodu 7

Novelizačným bodom 7 sa vkladá nový § 18b, ktorý obsahuje prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 12. júna 2019 a je transpozíciou čl. 1 bodu 3 smernice. Cieľom tohto bodu je v súlade so smernicou uľahčiť hospodárskym subjektom prechod na novú právnu úpravu. Z tohto dôvodu sa obmedzenie používania nebezpečných látok vzťahuje na konkrétne typy elektrozariadení s jednotlivými časovými výnimkami.

Pri formulácii „elektrozariadenia, ktoré nepatrili do rozsahu pôsobnosti všeobecného záväzného právneho predpisu o odpadoch účinného do 31. decembra 2015“ ide o prebratie slov v čl. 1 bodu 3 smernice „elektrozariadenia, ktoré nepatrili do rozsahu pôsobnosti smernice 2002/95/ES“. Smernica 2002/95/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. januára 2003 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (ďalej len „smernica 2002/95/ES“) bola prebratá predchádzajúcim zákonom č. 231/2001 Z. z. o odpadoch (už je zrušená smernicou 2011/65/EÚ). Podľa čl. 2 smernice 2002/95/ES nepatria do jej pôsobnosti elektrické a elektronické zariadenia spadajúce do kategórií 8 a 9 uvedených v prílohe IA k smernici 2002/96/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (ide o zdravotnícke prístroje s výnimkou všetkých implantovaných a infikovaných výrobkov a prístroje na monitorovanie a kontrolu) a náhradné diely určené na opravu alebo na opätovné použitie elektrických a elektronických zariadení uvedených na trh pred 1. júlom 2006.

K bodu 8

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie je doplnený o smernicu.

K čl. II – navrhovaná účinnosť

Účinnosť návrhu zákona je v súlade s termínom transpozície smernice stanovená na 12. júna 2019.